

Nro. 33.

**A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Költ Bétsben, Pénteken Aprilisnek 23-ik napján
1802-ik esztendőben.*

Párisból, April. 7 = dikén.

A' tegnapielőtti ülése a' Törvényhozó Gyűlésnek, a' melyben az Országglószék három Küldötjei, Portalis, Regnier; és Regnault Státus Tanátlosok, a' Pápával való Konkordátát előadták, igen népes volt. A' rendes tagokon kívül, sok más nevezetes személyek is jelen voltak, mint nézők, p. o. az Orániai Princz, az Orosz Követ, 's egyéb fő emberek. — A' Belső Minifter ezzel a' rövid beszéddel nyitotta meg ezen alkalmatossággal a' Gyűlésnek már jó ideje félbezakadva volt üléseit:

„Po gár Törvényhozók! A' Kormányozószék a' Torvényhozó Gyűlést a' Konstituzió 33 = dik cikkelyének ereje lizerént öfzfe hivta. Ti a' bé

K k

kesség' szerentsés kezdetében fogtok hozzá munkátokhoz; a' győzelem' munkáit ti fogjátok állandó fundamentomra helyheztenni. Ti adjátok a' Respublikának azon törvényeket, a' melyek által az ő belső boldogságának, az ő fegyvereivel nyert dicsőfféghöz hasonlóvá kell tétődni. Én, menek meg mondani a' Kormányfőnek, hogy helyeitekre öszfgyülekeztetek. Az ő gondoskodásának a' ti böltsellégetek és buzgólagotok a' fundamentom köve.

A' Törvényhozó Gyűlés egy Követséget nevezvén ki a' maga tagjai közzül, azt tegnap a' Kormányozófőszékhez küldötte. Az audentzián ilyen bezzéddel közzöntötte *Laborde & du Gers* ezen követség' nevében a' Konzulokat :

„Polgár Konzulok! A' megtámadtatott Frantzia nép első gondja vólt a' győzedelmeskedetés: ti győzedelmeskedtetek. Az ő legszívesebb kívánlága a' győzelem után a' békekesség vólt: és ti azt ő neki meg adtátok. Mely dicsőffég az el múltakra, és mely reménség a' jövendőre nézve! és ez mind a' ti munkátok. Eljetez azzal a' dicsőfféggel és boldogsággal, a' mellyt a' Respublika egyedül néktek közzön; ez, nektek leg méltóbb jutalom: ez minden dicsőffégek felett van, mint magatok minden hírsnév felett vagytok.,,

Az Élő Konzúl így felelt: —, Magyarázzátok meg a' Törvényhozó Tanátsban azt a' háládatos közzönetet, a' mellyre éngemet az általotok ki fejezett érzenekység fel indított. Az ő ülése azo munkán kezdődnek el, a' melly leg fontosabb mind azok közzött, mellyek egy nemzetnek tanatsoffai eleibe méltók. Az egész Frantzia nép szorgatja a' vállás béli egyenetlenkedéseknek el végződését, és az Ifentilzeteletet illető intézeteknek lábra állását. A' Frantzia nép leg nagyobb meg elégedézzel fogja azt hallani, hogy az ő Törvényhozói közzött egy sem taláztatott olyan, a' ki a' lelki esméret béli békekességre, és a' familiák közzött való házi békekességre — a' melly

nagyobb szerentse a' népnek, mint az, a' melyen vuló örödmötöket el mondott szavaitokban kifejezettek — ne vokfólva.“

Ugyvantsak tegnapelött (April. 5=dikén) nyitotta meg a' Tribunátus is a' maga üléseit. Egyebek között meg érkezett hozzá a' Törvényhozó Gyűlésből a' Pápával való Egygyezésnek (Konkordátának) exemplárja, az ahoz tartozó Intézetekkel, mellyek rész szerént a' Romai Kath. rész szerént a' Protest. Ekkléfiai rendtartásokat illetik a' Frantzia Respublika földjén. — Ezen projecumoknak előre való meg vizsgál-tások egy Kommissióra bizattatott, melynek tagjai, Siméon, Bonaparte Lucian, Rollin, Roujoux, Jaucourt, Arnould, és Panvilliers, Tribunosok.

Páris, Apr. 9=dikén.

A' Tribunátusban Apr. 7=dikén fel olvastott a' Konkordáta tzikhelyeinek előre való meg vizsgálására ki nevezett Kommissió vélekedése. *Siméon* egy hozzfú beszédet mondott el a' Kommissió nevében. Ezen Egygyezést, minden tzikhelyeire, és a' hozzá foglaltatva lévő Ekkléfiai intézetekre nézve is, mind azok között a' Kötések között leg böltsebbnek és leg hasznosabbnak lenni mondotta, a' mellyek két eztenők öltá készülttek. Javafólta, hogy azt meg kell erőssíteni, vagy mint az ő szollás módjok ki fejezi, törvényé kell tenni. A' Tribunátus azt végezte, hogy a' Siméon beszédje nyomtatásban adattassék ki: a' projektum pedig botsáttassék vokfólásra; mely véghez menvén, 7 ellen 78 Tribunosok hagyták helybe a' Konkordátát. Az után Bonaparte Lucian, Siméon, és Jaucourt ki nevezettek, hogy a' Törvényhozó Gyűlésbe menvén, azt, a' Konkordátának a' Tribunátusban lett helybehagyat-tatásáról tudósítsák.

Ezek, Apr. 8=dikén a' Törvényhozó Gyűlés eleiben terjeztették a' dólgot — mind Lucian Bonaparte mind pedig Jaucourt, hozfzás

beszédet mondottak el — 's végezetre a' Kon-
kordáta ezen Gyűlésben is egyenlő akorattal hely-
be hagyatott, törvényvé lett.

Siméon ezekkel a' nevezetes szavakkal rekefz-
tette b' azon beszédet, a' melyet 7: dikben a'
Tri unátus oratóriájából el mondott: — Catho-
likusok, Protestánsok! mind ugyanazon Respub-
likabeli Polgárok, mind ugyanazon Keresztény-
ség tanítványi! gyakoroljátok békefőpben azon
Istentiszteletet, melyet néktek a' törvény vizs-
sza ad, és a' mellett a' Kormányozósík védel-
mez. Kegyes Lelkek! elevenedjeteK fel; a' tem-
plomok ki nyíltanak, a' Papok készen állanak.
Eröss lelkek; légyeteK ti is megelégedettek: nem
bánjátok a' ti függetlenségeteket; csak azt akarják,
a' mit ti is akartok, t. i. a' türelmet, az égy-
más szenedéft."

Éjzaki Amériki Respublika.

Philadelphiból Fébr. 20 dikán. — Washing-
ton városban, a' hol mostan az Amériki Respub-
lika Kongressze a' maga üléseit tartja, a' Préses-
nél Jeffersonnál néhány vad nemzetségek' fejei
audentzián meg jelenvén, a' vezére ezen fő-fő
vad embereknek, Pottawattama, ilyen ártatlan
beszédet intézett hozzá:

„*Apa!*

„Halgas'd meg gyermekeidet! A' te gyer-
mekeid szerentsések, hogy nékiek a' Nagy Lélek
meg engedte, hogy ma veled beszélhessenek.
Apa! a' te gyermekeid nagy útat tettek, hogy
tégedet a' 16 Tüzeknek (t. i. a' 16 egygyesült
Státusoknak) nagy Tanátsokban meg találjanak.
Apa! Mi valamit akarunk néked tudodra ad-
ni, a' mi a' te gyermekeidre, a' Veres Nemzetre
nézve, és réád nézve is fontos; minthogy mind
a' Fejér mind a' Veres Nemzetet az Isten terem-
tette. A' te gyermekeid azt kívánnyák, hogy
a' köztök és az ő atyokfiai között a' Fejér Nem-
zet között való barátság fenn tartattassék. Apa!
a' mi atyafi vezérünk a' kitsi Gerlitze, (*Little*

Turtle), elődbe fogja terjeszteni kívánságainkat.“

Azután *Little Turtle* állott elő, és így beszélt:

„Apjok! Hallád az én vezér atyámfiának Potawottamának meg jegyzéseit. Rajtam a' sor, hogy gyermekeid kívánságaikat elődbe terjeszszem. *Grenwillében* egy Kötés állott volt felez előtt 6 ezrtendőkkal az egygyesült Státusok és a' te gyermekeid t. i. a' veres Nemzet között. Hanem ez a' Kötés, némely pontjaira nézve nem jól magyaráztatott, és nem tartatott meg. A' meg határoztatott lineán túl fejer emberek vásároltak magoknak földet, és ott meg telepedtek; melynek nem kellett volna történni. A' te gyermekeidnek a' *Greenville* Kötésben, némely portékák, egy kevés puskapor, 's egy bizonyos summáska pénz ígértetek volt. Hanem, Apjok! mi romlott portékát kaptunk; az 1800-dik esztendőre még száz tallérokkal vagytok adóffaink; néhány lovakat is ígértetek volt, és még el nem küldöttétek. Küldjeteek nekünk ekéket, és egyéb szükséges szerzsámokat, egy kováttsal égygyűtt, a' ki meg igazithassa, ha valami el romlik. Hanem, Apjok! kijába való leszen nállunk minden törekedés addig, míg a' mostan öfzszeügyülekezve lévő 16 Tüzek' nagy Tanátsa rendeléft nem teszen, hogy az ő Veres atyafiainak egy ember is égettbor (pálinkát) el adni ne mérészeljen. Apjok! ennek a' méregnek a' mi falunkba való bé vitetődése meg tiltatott ugyan: de városainkban nem; a' hol vadászaink, fegyvereiket, sőt takaróikat is oda adják a' méregért, és meztelen térnek vízíza honnyaikba házoknépihez. A' te gyermekeid ugyan elég szorgalmatosok; hanem ezen méregnek bé hozása miatt szegények. A' te gyermekeid még nem bírnak magokkal, úgy, mint ti. A' mi fejer atyánkfiainak hozzánk való érkezésekkor, a' mi őseink népe sebbek és boldogabbak voltak, mint mi az ól-

ta, hogy a' fejér néppel kereskedéft folytatunk, és hogy ez a' mérág közziokbe bé hozatott.

Jefferson ilyen feleletet adott, mint Piézes, a' vad Követeknek :

„Atyafiak és Barátok, &c! Nagy örömmel el fogadom barátságotokat, a' mely szerént minket ezen városban meg akartatok látogatni, és köszönöm a' Nagy Léleknek, hogy benneteket épségben ide vezérelt. Valosággal igen szükséges dolog, hogy a' barátok egymást olykorolykor meg látogassák, sziveiket egymásnak meg nyíffák, 's a' szeretet' kötelit meg újítsák. Atyánkfiával a' Veres Nemzettel egyetemben, ugyan azon Nagy Lelektől és azon egy országban lévén teremtetve, úgy tartjuk őket, mint vélünk ugyan azon familiából valókat. Mintha tsak egy nép vólnának, úgy akarunk véledek élni, 's boldogságotokat mint a' magunkét elő mozdítani. Az emberi élet külömben is sok veszedelemmel van meg elegyítve: miért szaporitanók 'hát magunk is a' nyomoruságot, azzal hogy ézymást szerentlétlenné és semmivé tennők. Atyafiak! jobblia' békesség, mint a' hadakozás; a' hoszfas hadakozás által sok barátainkat el vesztenők, 's még is nem nyerének semmit. Élünk tehát békességben, és mutatunk annyi jót egymáshoz, a' mennyit lehet. Az okos és jó emberek mind nállunk mind nállatok ezt kívánnják: a' mi köteleffégünk vigyázni, hogy azt a' bolondok és roszfz emberek közöttünk, meg ne akadályoztathassák. Gyönyörködünk, ha azt láthatjuk, hogy a' ti nemzetetek szántással vetéssel foglalatoskodik, hasznos marhanyáját szerez, és magát fonásra szövésre adja. Ezek hasznos foglalatosságok, és bizonyos kútfejei a' segedelemnek: midön ellenben a' vadászat szerentséteül üthet ki, és titeket gyermekeitekkel égygyítt éhelhalásra és mezfagyásra juttathat. Örvendek, hogy éppen most érkeztetek ide, midön a' mi 16 Statufaink béli bölts emberek a' tanátskozásra özfze gyülekeztek. A' mi Hadi

Titoknakunk bővebben fog néktek felelni. A' mit ő mond, annyi, mintha éa mondanám. A' mit mi meg ígérünk, hűfégesen meg is fogjuk tartani."

A' Hadi Titoknak fele' ve ezen vad Nemzeti Követtséghez summáson enyiből állott:

„Atyafiak! a' ti Atyátok a' Prézes, igen nagyon örvendett annak az előadás módjának, a' mellyel ti a' az ő veres gyermekeinek kívánságait előtte ki nyilatkoztattátok. Egészízen meg győztétek a' ti atyátokat a' felől, hogy a' Kötés' feltételei nem telyelítették bé tökéletesen, és ő kész minden kárát ki pótoltatni a' maga veres gyermekeinek: és ennek utánna mindenet rendesen ki fog nékiek szolgáltatni. Igen erőssen örvend annak a' nyilatkoztatásnak is, a' mellyet az erős italokról tettetetek előtte; Szereti, hogy ezen mérget magatok között nem akarjátok meg fzenvedni. A' íó Státufok nagy Tanátsa által meg fogja a' dolgot fontóltatni. A' ti Atyátok fog az ő veres gyermekeinek, s iekét, boronát, és egy kovátsot is küldeni: hanem tölletetek is meg kívánnya egyfzersmind, hogy ehez, az ő veres gyermekéi közzül küldjete el kettőt vagy hármat, hogy ő tölle, a' fejsze, puska, eke, és egyéb szerfzámok igazítását tanulják meg, hogy ezután közöttetek is találtassanak e' féle mesteremberek. Utóljára kívánnya a' ti Atyátok, hogy a' Nagy Lélek, békével vezéreljen viszfza honnyaitokba, 's hogy házaitoknépét és minden barátaitokat épfégen találhassatok."

Little Turtle ilyen szavakkal rekesztette bé butszúó beszédjét: — „Szerentfélek vagyunk, hogy reménségünk bé tölletett. A' mit nékünk az Apánk mondott, sziveinkben marad — magunkkal haza viszfzük — és veres gyermekeinknek meg befzéljük.

Másodszori Islentés.

Méltóságos Gróf Tólnai Fesztetits György Úr
Rö N. ga Kefzthelyei Gazdaságbeli Fő Igazgató

széke azon számos Mezei, és gyapjunak nemesítésére törekedő érdemes gazdáknak, yakor kéréseket, a' kik több esztendőktől fogva most tisztelt Gróf Úrnak seregeiből szembe tűnő előmenetellel selyem szőrü kosokat vásárlani szoktak, de sokszor vagy a' kivánt számú kosokat meg nem kaphatták, vagy többször mások által meg előztetvén, azok nélkül maradni, és üressen visszafizetni kéntelenítettek, tellyeséteni kívánván egy részről, más részről pedig azoknak igyekezetét ez által is a' kik távolabb lévő helyekről kevesebb számú kosokat felette nagy költség nélkül nem hozathatták, elő segíteni ohajtván, oly intézeteket tett, hogy többször tisztelt Gróf Úrnak ezen T. N. Zala Varmegyébe helyheztetet Keszthelyi Urodalmába a' leg finomabb szőrü selyem, és üzésre leg alkalmasabb kosoknak száma annyira meg szaporitasson, hogy nem csak azon ismérös, és jeles személyeknek kívánságok, a' kik már a' kosoknak jeles voltokról, gyapjunak finomságáról tökéletessen meg győzetetve vannak, tellyesíthessen, de mások is, ha annak ideibe magokat jelenteni sajnállani nem fogják, egész meg elégedéfig azokba részeféttethessenek, tudtára adatik azért a' nevezett Gazdasági Fő Igazgató szék által a' Nemes Publicumnak, hogy az illyetén kosoknak darabját tizen ött, az az 15 Rh. forintokért ennek utánna minden esztendőben a 1. Juli usque ultimam Septembris ezen T. N. Zala megyébe fekvő Keszthelyi Urodalomnak, ugyan Keszthelyi mező városába lakó Tisztartojától itt helybe válogatva, és annyi számot, a' mennyire kinek kinek szüksége léfzen, a' gyapjut nemesíteni kíváno gazdák meg szerezhetik.

Költ Keszthelyen 13. Aprilis 1802.

M. G. Földnai Fesztetits György Ur eő
Nsága Urodalmainak Directiója által.

A' mai újság mellett küldjük Egyiptom Historiájának S. árkuját Erd. Olvasóinknak.